

Başbakan Erdoğan'ın Büyükada ziyareti...

Halim Bulutoğlu - Büyükada

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, 15 Ağustos'ta Büyükada'yı ziyareti hem Türkiye'de ve hem de Adalar'da büyük ilgi gördü.

Medya konuya büyük yer verdi. Ziyaretin en azından buna faydası olduğu söylenebilir.

Başbakan'a bu gezide, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Devlet Bakanı Faruk Çelik, Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Vakıflar Genel Müdürü Yusuf Beyazıt, Ak Parti İstanbul İl Başkanı ve bazı AK Partili milletvekilleri eşlik etti.

Bu kadar kalabalık ve üst düzey bir eşlik, ziyarete verilen önemi de gösteriyordu. Başbakan Büyükada'da yaklaşık 6 saat geçirdi. Saat 13.30'da Büyükada Anadolu Kulübü iskelesine indi. Kulüpte, ziyaret organizasyonunu yapanlar tarafından verilen ve 150 Adalı'nın hazır bulunduğu yemeğe katıldı. 2 saat süren yemeğin ardından Büyükada Yetimhanesi, Ay" Yorgi Kilisesi ve Hamidiye Camiini ziyaret etti. Ayrıldığında saat 18.30 idi.

Aynı gün televizyonlar, internet siteleri ve ertesi gün gazeteler ziyaretin haberini yaptılar. Haber başlıkları ya da spotların büyük bölümünde Azınlık Açılımı ifadeleri yer almaktaydı.

Anadolu Kulübü'ndeki yemekte başbakan ile aynı masada, azınlık cemaatlerinin liderleri ya da temsilcilerinin ağırlıklı olarak yer alması, böyle bir görüntüye ya da algılamaya neden olabiliirdi.

Fener Rum Patriği Bartholomeos, Süryani Kadim Kilisesi Patrik Vekili Yusuf Sağ, Ermeni Patrikhanesi temsilcisi Başpiskopos Aram Ateşyan, Yahudi Cemaati Başkanı Silvyo Ovadya, Süryani Ortodoks Kilisesi Metropoliti Yusuf Çetin ile iş adamları Cem Hakko ve İshak Alaton Başbakan'ın sağında ve solunda yer almışlardı. Aynı masada Bülent Arınç, İstanbul Valisi Muammer Güler, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, Adalar Kaymakamı Mevlüt Kurban ve Adalar Belediye Başkanı Mustafa Farsakoğlu ve davet organizasyonunu yapan grup adına Kezban Hatemi de bulunmaktaydı.

Yemeğin açılış konuşmasını Av. Kezban Hatemi yaptı. Konuşmasının

da azınlık haklarına ve sorunlarının çözümüne çok özel bir vurgu yoktu. Zaten Başbakan davet edilirken, Adalar'ın sorunlarının bütününe dikkat çekilmiş, azınlık hakları da bunun bir parçası olarak değerlendirilmişti. Hatemi, Adalar'ın İstanbul'un yanıbaşındaki bir dünya cenneti olduğunu ama bunu haketmeyecek sorunlarla baş etmek zorunda kaldığını, yerel yönetimin kaynak ve yetkilerle donatılması gerektiğini ve bu konuda destek beklendiğini vurguladı esas olarak. "Ütopya ve ada" retoriği üzerine kurguladığı konuşmasını duygusal ifadelerle şöyle sonlandırdı: "İstanbul adalarını bir ideal düzen örneği olarak düşlesek, her türlü farklılıklarımızın üzerinde ortak ilke ve değerlerimizin bilincinde olmanın coşkusuyla bu adaların acıklı tarihi izlerini İmralı, Yassıada, Sedef, Büyükada, Heybeli, Kınalı ve Burgazada'dan silsek, yeryüzü cenneti olarak yaratılmış bu adaların değerini bilsek, acaba bu düşüncelerimiz bir ütopya olarak karşılanır mı?"

Hatemi, aralarında belediye başkanının, çeşitli sivil toplum kuruluşları ve cemaatlerin temsilcilerinin bulunduğu bir Adalı grubun katılımıyla düzenlenen arama toplantısıyla hazırlanan rapordan da konuşmasında söz etti ve raporu sözlü ve yazılı olarak sunacaklarını söyledi.

Hatemi konuşmasını, "Bu yıl Ramazan Bayramı ile birlikte büyük bir uygarlık açılımını Büyükada'dan başlatabiliriz" sözleriyle bitirdi. Başbakan Erdoğan 20 dakika süren konuşmasında, son dönemde Kürt açılımı ile başlayan çıkışına, kendi ifadesiyle demokratikleşme paketine özel vurgu yaptı, Azınlık hakları ve sorunlarıyla ilgili çalışmalarının da bu paketin bir parçası olduğunu söyledi ama konuşması sadece bunlardan ibaret değildi.

Kezban Hatemi'ye bakarak, kendisine sunulacak raporun özel olarak takipçisi olacağı sözünü verdi.

Ziyaretin perde arkası

Ziyaretin ardından kafalarda bir dizi soru kaldı?

Başbakan Büyükada'yı neden ziyaret etmişti? Amaç demokratikleşme diye ifade edilen ve içinde henüz ne olduğu bilinmeyen paketin azınlıklar bölümü için bir mesaj vermek için miydi gerçekten de?

Eğer öyleyse azınlık cemaati temsilcilerine neden söz verilmemişti? Yok Adalar'ın sorunlarına işaret etmek ve çözüm önerilerini dile getirmekse, yemekte neden bunlar konuşulmamıştı da yazılı bir rapor vermekten ibaret kalmıştı... Ev sahibi olarak belediye başkanı ya da kaymakam neden konuşmamıştı?

Ziyareti kim organize etmişti? Ya yemek parası kimin cebinden çıkmıştı? vs...

Sorular ve spekülasyonlar... Amaç bize anlatılandan farklıydı da, kullanıldık mı sözleri...

Komple teorilerine meraklı bir toplum olarak ziyarete olduğundan çok farklı anlamlar yüklemeyi sevdi. Halbuki olan biten basitti.

Ziyaret, içinde Adalıların bulunduğu bir grup tarafından belediye başkanı Farsakoğlu'ndan onay alınarak planlandı. Amaç, Adalar'ın sorunlarına en üst düzeyde sahip çıkılmasını sağlamaktı. 29 Mart seçimlerinden sonra belediye yönetimini üstlenen yeni başkan Farsakoğlu, beklediğinden de büyük borç yükü ile karşılaşmıştı. Zaten en düşük dereceden gelir almakta olan Adalar Belediyesi, borçlar ve icralar nedeniyle tahsilatlarını da çok eksik yapabiliyordu. Geçen yıllarda açıkları kapamış olan Büyükşehir Belediyesi ödemeleri de kesilmişti. O kadar ki, sözleşmeye dayalı yükümlülüğü olmasına rağmen Büyükşehir, çıkarma gemisi ve deniz ambulansı yakıt paralarını üçte bire düşürmüştü. Büyükşehir tarafından gönderilen ambulans ve diğer araçların bir bölümü de geri çekilmişti. Yani açıklan bir kuşatma, başarısız kılma havası hissediliyordu.

Halbuki Adalar için yeni yönetim şansı. Başkan daha ilk gün parti rozetini kapının dışında bıraktığını ilan etmişti. Yani tarafsız, partiler üstü bir kamu görevi yapacağı sözünü vermişti. Adalar'ın dibe vurduğunda etkili olmuş küçük bir azınlık dışında, çok geniş bir kesim başkanın ve yeni yönetimin başarılı olması için çaba göstermekteydi.

Nefes alabilmek ve geleceğe yönelik adımları planlayabilmek için yapılması gereken ilk şey, bu kısıkaçtan kurtulmaktı. Ama Kadir

Topbaş ile görüşme taleplerine yanıt verilmiyordu. Büyükşehir Belediyesi'ne gönderilen yazılar karşılık bulmuyordu. Başbakan'a ulaşma fikri buradan çıktı. Başbakan Erdoğan'ın davetini, avukatlığını da yapmış yeni Adalı komşumuz Kezban Hatemi üstlendi.

Davete yanıt hemen geldi. Başbakan, ilgili bakanlarını da alıp 15 Ağustos'ta Büyükkada'ya gelecekti.

Karşılama için hazırlıklar el birliğiyle yapıldı. Bir sonraki sayfada sunduğumuz arama toplantısı bunun için düzenlendi. Ayrıca Belediye görevlileri, öncelikli talepleri için, Farsakoğlu tarafından yapılacak bir sunum hazırladılar.

Önce yemek, sonra sunum ve soğuk duş!

Buluşma üç aşamalı olarak planlandı. İlk aşama, başbakanla Adalar'ın önde gelen isimlerinin ve cemaat liderlerinin buluşacağı yemektir. Yemeğin bitiminde, önceden isimleri belirlenmiş ve içinde belediye başkanı Farsakoğlu'nun da bulunacağı 20 kişilik bir grup, başbakan ve bakanlara Adalar'la ilgi özel bir sunum yapacaklar, beklentileri dile getireceklerdi. Buluşmanın asıl önemli bölümü burasıydı. Daha sonra da Büyükkada Yetimhanesi, Ay' Yorgi Kilisesi ve Hamidiye Camii ziyareti yapılacaktı. Bu üçüncü bölüm Başbakanlık tarafından talep edilmişti.

Yemek basına açık olarak yapıldı ve yazının birinci bölümünde anlatıldığı ve planlandığı şekilde gelişti. Yemeğin bitiminde, özel oturma katılacak grup toplantı salonuna doğru hareketlendiği anda beklenmedik bir açıklama ile karşılaşıldı. Sunum ve özel oturum iptal edilmişti. Başbakan'ın hazırlanan raporu aldığı, zaten raporun takipçisi olacağı sözünü konuşmasında da verdiği belirtiliyor ve özel sunuma zaman olmadığı söyleniyordu. Başkan Farsakoğlu dahil, hazırlıkların tam göbeğinde olan herkes için soğuk duştu bu.

Daha yemeğin başında, başbakanın da bulunduğu protokol masasındaki ilk kargaşa, bir şeyleri anlatıyordu aslında. Toplantının protokoller bir ayrımla yapılmaması daha baştan planlanmış, başbakan protokülünde sadece cemaat liderleri ile ev sahibi olarak STK'lar adına bir temsilci ve başkan ve kaymakam olması planlanmışken, bakanlar bile protokol masası dışında davetli Adalıların bulunduğu masalara dağıtılmışken ve bunu Başbakan'ın özel olarak istediği söylenmişken, listede olmadıkları halde protokol masasına girmeye çalışan kimi parti yetkilileri, daha başta gereksiz bir gerilim yaratmışlar ve buluşmaya gölge düşürmüşlerdi. Özel sunumun iptalinin ardında da benzer bir girişimin olduğu kulaktan kulağa dolaştı, durdu.

Peki engellenmeye çalışılan Adalar'a hizmetin gelmesi değil miydi?

Adalar'a hizmet için parti değiştirerek "siyasi geleceklerini feda ettiklerini" açıklayanlar bu son "hizmet"leriyle, Adalar'dan çok kendilerini düşündüklerini bir kez daha göstermiş olmuyorlar mıydı?

Başbakan'a sunulan rapor: “ADALAR İÇİN ÖNCELİKLİ BEKLENTİLERİMİZ”

Kezban Hatemi, Hüseyin Hatemi, Aykut Mutlu, Halim Bulutoğlu, İskender Özturanlı, Adnan Demir, Ali Cevat Vural, Ali Fethi Okyar, Mustafa Farsakoğlu, Mahmut Nedim Doral, İpek Çalışlar, Hovsep Özacar, Nizan Hışım, Mete Tapan, Sennur Hamamcıoğlu, Silviyo Ovediya, Serhat Baysan, Gündüz Mutluay, Avadis Hilkat, Kazım Biçer, Garo Garobetyan, Teoman Göral, Yaşar Bildirici ve Hasan Fehmi Güneş'in katılımıyla yapılan ve Sevim Çavdarlı tarafından yönetilen arama toplantısı 1 tam gün sürdü. Toplantıdan çıkan sonuç bildirgesi, katılımcıların isimlerini ve arama toplantısının yöntemini ve safhalarını içeren bir sunuş ile Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a Kezban Hatemi tarafından elden teslim edildi.

Raporun Sonuç Bildirgesi'ni yayınlıyoruz.

I. ADALAR İÇİN “ÖZEL YEREL YÖNETİM MODELİ” YAPILANDIRILMALIDIR.

NEDENLERİ:

Adalar özel statüsü olan bir yerleşim yeridir. Doğal ve tarihi Sit alanı ve açık müze olmak gibi ayrıcalıklı bir konumu vardır. Büyük şehrin herhangi bir ilçesi gibi algılanmamalıdır. Yaz / kış nüfusu farklıdır. Devamlı yaşayanlar, dönemsel yaşayanlar ve günübirlik kullananların sayısı değişken, profili farklıdır.

Yaz aylarında yüz binleri bulan, diğer aylarda ise hiç eksilmeyen günübirlik ziyaretçi akımının yarattığı devasa sorunlara yıllardır yeterli çözümler üretilememektedir. Adaların özen ve titizlikle korunması gereken doğal, tarihi ve kültürel dokusu zarar görmektedir.

Kaynak ve yetki sorunları nedeniyle yerel ölçekte hizmet üretecek birimler değer ve çözüm üretmeye çalışırken, kısıtların getirdiği sınırlılığı aşamadıklarından verimlilikleri düşmektedir. Sorunlar ertelenmekte, üretilen çözümler hedefe ulaşmamaktadır.

NELER YAPILABİLİR:

o Türkiye Adaları için özel ve güçlendirilmiş bir yerel yönetim yasası çıkarılmalıdır. Belediye Gelirleri Kanununa, Adalar için özel bir düzenleme konulmalıdır.

o Yetki ve sorumluluklar yeniden tanımlanmalı, yerel yönetim karar merkezi desteklenmelidir.

o Kısa ve uzun dönemli stratejik plan yapılmalı, İstanbul Adalarının gelişim

perspektifi uluslararası standartlar ve denenmiş modeller örnek alınarak uzun dönemli düşünülmeli, dönemsel yaklaşımlarla zedelenmesine izin verilmemelidir. o Yönetim modeli ile gelişim perspektifi uyumlu hale getirilmelidir.

2. ACİLEN KISA DÖNEMDE KAYNAK YARATILMALIDIR.

NEDENLERİ:

Adalar Belediyesi'nin yetki ve kaynaklarla güçlendirilmesi, Adalar'daki yaşam kalitesinin artmasına neden olacaktır. Şehre bu kadar yakın, bu kadar korunmuş, yaz-kış yaşam alanı olarak değerlendirilebilecek ve her açıdan İstanbul'un vitrini olabilecek başka bir yer yoktur. Kıymetinin bilinmesi, korunması ve Türkiye'nin yüz akı olabilecek projelerin Adalar'a kazandırılması diğer yerleşim yerleri için bulunmaz bir örnek oluşturacaktır.

Adalar'da yaşayanların yarattığı toplam ekonomik değer artırılması katma değeri yüksek ürün ve hizmet üretmeleri ile mümkündür. Bu konuda yapılacak akılcı küçük destekler çarpan etkisi ile büyüyecektir.

NELER YAPILABİLİR:

o Türkiye Adaları için yapılacak yasal düzenlemelerle, ulaşım ve altyapı hizmetlerinden elde edilen gelirlerden belediyeye pay aktarılmalıdır. Özellikle Adalar Belediyesi'nin bu gelire ihtiyacı vardır.

o İstanbul Adaları'nın doğası ve tarihi mirası, korumacılıktan taviz vermeksizin özgün ve katma değeri yüksek projelerin üretilmesine olanak vermektedir. Kamu desteğiyle, doğurgan projeler geliştirilmelidir. Kültür,

sağlık, eğitim ve turizm alanında yatırımlar için özendirici programlar yapılmalı, Adalar uluslar arası arenada tanıtılmalıdır.

o Kamu elinde atıl durumdaki mülkler ve alanlar, söz konusu yatırımlarda değerlendirilmek üzere Adalar Belediyesi'ne tahsis edilmelidir. Böylelikle hızlı yol alınabilecek, yetki karmaşası ortadan kaldırılacak ve daha da önemlisi koruma-kullanma dengesi gözetilmiş, etkin kaynak ve katma değer yaratma kapasitesi olan sürdürülebilir projeler hızla yaşama geçebilecektir.

o Adalar için KALKINMA AJANSI veya benzeri bir organizasyon devlet, yerel yönetim, STK'lar ve özel sektör katılımı ile en kısa zamanda yapılandırılmalıdır.

o Türkiye ve İstanbul'a vitrin oluşturacak Adalar için özel AB fonları açılmalıdır.

3. TARİHİN MİRASI ÇOK KÜLTÜRLÜ İNSAN DOKUSU, MİMARİ, YAŞAM BİÇİMİ VE DOĞA ÖZENLE KORUNMALIDIR.

NEDENLERİ:

Adaların çok kültürlü insan dokusu, tarihten miras yaşam tarzı, mimari zen-

ginlik, fauna ve flora, Avrupa Birliği uyum sürecinde övünebileceğimiz üstünlüklere sahiptir. Bunun doğru ve zamanında değerlendirmesi Türkiye'nin gelişiminde katkı sağlayacak bir faydaya ve buluşma platformuna dönüşecektir.

NELER YAPILABİLİR:

o Adalarda, farklı kültürlerin, etnik ve dinsel toplulukların uzun yıllar sevecen bir barış ortamında, güven içinde, birlikte yaşamaya olanak sağlayan tarihsel mirası Türkiye'nin dış dünyaya açılan penceresi olarak değerlendirilmelidir.

o Bu zengin kültürel dokuya cesaretle ve önyargısız sahip çıkılmalı, mülkiyet ihlallerine izin verilmemeli, müktesep hakların korunması konusunda önlem ve çözümler yaşama geçirilmeli ve bir açık hava müzesi kimliğiyle Adalar bütün dünyaya iftiharla sunulabilecek noktaya getirilmelidir.

o Son 40 yıl içinde yaşanan büyük tahribata rağmen, Adalar'da 2000'e yakın tescilli ya da tarihi yapı vardır. Bu yapıların envanteri, röleve ve restitüsyonları bir an önce çıkarılmalı, parsel içinde bölünmelere izin verilmemelidir.

o Dörtte üçünden fazlası orman alanı olan, çok uzun ve bakir kıyı şeridine sahip Adalar, günübirlik ziyaretçi baskısı ve tahribatından sıkı ve gerçekçi önlemlerle uzak tutulmalı, Adalar Belediyesi ve ilgili kamu kurumları bu baskıyı karşılayacak kaynak ve yetkilerle donatılmalıdır.